

*В статье приведены результаты исследований сывороток крови крупного рогатого скота в некоторых областях Украины с целью обнаружения антител к возбудителю *Toxoplasma gondii*.*

Крупный рогатый скот, токсоплазмоз, иммуноферментный анализ, сыворотки крови.

*The article contains the results of investigations in different regions of Ukraine on the detection of antibodies to the *Toxoplasma gondii* agent of cattle blood serum.*

Cattle, toxoplasmosis, enzyme immunoassay, blood serums.

УДК 636.1.09:636.34-008.89

ПОШИРЕННЯ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ ЗА ЗМІШАНИХ ГЕЛЬМІНТОЗІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО КАНАЛУ У КОНЕЙ В ПСП “КОЛОС” РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗДОЛБУНІВСЬКОГО РАЙОНУ С. ГІЛЬЧА 2

***Д. М. Грицюк, студент магістратури
О. В. Семенко, кандидат ветеринарних наук***

Встановлено поширення змішаних гельмінтозів шлунково-кишкового каналу коней в ПСП “Колос” Рівненської області Здолбунівського району с. Гільча 2. Проведено дослідження ефективності альбендазолу 7,5 % та бровамектин-гелю при лікуванні коней, хворих на змішані гельмінтози шлунково-кишкового каналу.

Змішані шлунково-кишкові гельмінтози, протипаразитарні лікарські засоби, коні, Альбендазол 7,5 %, Бровамектин-гель.

Серед паразитарних хвороб коней широко розповсюджені кишкові нематодози [1-5]. Вони представляють розповсюджену групу інвазійних хвороб непарнокопитних тварин, які зустрічаються на всіх континентах земної кулі. С. А. Аубакіров, Б. К. Ібраїв (1991), при дослідженні табунних коней у Казахстані, встановили 100 % зараженість їх трихонематидами [4-6].

За даними С. С. Шмаюна (1994), з кишкових нематодозів у коней в центральній частині України значно розповсюджені параскароз та стронгілятози. Так, у 10 господарствах, обстежених ним, всі лошата від 4 до 6 місяців були заражені параскарозом. Н. Т. Герасимова та С. А. Разводова (1994), при дослідженні коней Омського іподрому, встановили 100 % стронгілятозну та 33 % параскарозну інвазію коней. За даними К. І. Скрябіна (1994), П. А. Величина (1997) у дорослих тварин ці хвороби перебігають без виражених симптомів. Коні заражаються з раннього віку на пасовищах, левадах і в стайнях. Масове зараження тварин на пасовищах відбувається в травні-червні та на початку вересня. Інтенсивність інвазії залежить від умов утримання й годівлі тварин [1, 2, 4-6].

Метою наших досліджень було встановлення поширення змішаних гельмінтозів шлунково-кишкового каналу коней в ПСП “Колос”, Рівненської

області Здолбунівського району с. Гільча 2. Та дослідження ефективності антигельмінтних лікарських препаратів (Бровамектин-гель, Альбендазол 7,5 %) за шлунково-кишкових гельмінтозів коней.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводили на базі навчально-наукової лабораторії кафедри паразитології та тропічної ветеринарії НУБіП України. Об'єктом досліджень були коні господарства ПСП "Колос" та коні приватного сектору с. Гільча 2, Рівненської області Здолбунівського району. Від тварин відбирали проби фекалій, в кількості 5 г з прямої кишки. Дослідження проводили за методом послідовного промивання (з метою виявлення яєць трематод та цестод) та методом Фюллеборна в модифікації Трача (1992) (виявляли яйця нематод). Диференціацію личинок стронгілідного типу проводили після їх культивування в термостаті протягом 2-х тижнів шляхом підрахунку кишкових клітин.

Для встановлення ефективності антигельмінтних препаратів нами було сформовано дві дослідні та одну контрольну групи тварин по 6 коней в кожній. Це були коні віком від двох до чотирнадцяти років хворі на змішані гельмінтози, у яких було встановлено враження збудниками, що належать до родин Anoplocephalidae, Strongyloididae, Strongilidae та Cyathostomidae. Тваринам першої дослідної групи, з лікувальною метою, застосовували препарат Бровамектин-гель (фірма Бровафарма, діюча речовина івермектин) в дозі 1 мг препарату на 20 кг маси тіла внутрішньо на корінь язика двічі, з інтервалом 14 днів.

Коням другої дослідної групи проводили дегельмінтизацію препаратом Альбендазол 7,5 % (фірма Укрзооветпромстач, діюча речовина альбендазол 75 мг) в дозі 0,7 мг на 10 кг маси тіла з кормом, дворазово через з інтервалом 24 години.

Тваринам контрольної групи задавали фізіологічний розчин в дозі 10 мл внутрішньо.

За тваринами було встановлено постійне спостереження. На 14, 21 та 28 день після проведеної дегельмінтизації, коням проводили гельмінтоооскопічні дослідження проб фекалій. Використовували загальноприйняті методики досліджень.

Результати власних досліджень. Дані з поширення змішаних гельмінтозів шлунково-кишкового каналу коней ПСП "Колос", с. Гільча 2, Рівненської області Здолбунівського району наведено в таблиці 1.

1. Поширення змішаних гельмінтозів шлунково-кишкового каналу коней ПСП "Колос", n=16, M±m

Назва хвороби	Інтенсивність інвазії (I), яєць в 1 г фекалій	Екстенсивність Інвазії (EI), %
Стронгілоїдоз	24±7,0	94
Аноплоцефальоз	2±0,5	19
Параскароз	3±0,2	6
Стронгілідози	61±12	94

Як видно з таблиці, у коней частіше реєстрували стронгілідози та стронгілоїдоз, EI становила 94 %. Найменше було враження коней параскарозом – EI – 6 %.

Частіше збудників гельмінтозів виявляли у вигляді поліінвазії – 90 % випадків, і лише 10 % – у вигляді моноінвазії.

Результати досліджень ефективності антигельмінтних препаратів за змішаних гельмінтозів шлунково-кишкового каналу коней на 28 день після проведення дегельмінтизації наведено в таблиці 2.

2. Ефективність Бровамектин-гелю та Альбендазолу 7,5 % за змішаних гельмінтозів коней, n=6

Група тварин	Назва препарату	ЕЕ, %	ІЕ, %
Дослідна 1	Бровамектин-гель	95	97
Дослідна 2	Альбендазол 7,5%	85	90
Контрольна	Фіз.розчин	-	-

Як видно з таблиці 2, найбільш ефективним за змішаних гельмінтозів коней виявився Бровамектин-гель: екстенсефективність 95 % та інтенсефективність 97 %. Альбендазол 7,5 % виявився менш ефективним.

Висновки

1. Змішані гельмінтози шлунково-кишкового каналу коней значно поширені серед коней ПСП "Колос", с. Гільча 2, Рівненської області Здолбунівського району.
2. Частіше гельмінтози у коней реєстрували у вигляді поліінвазії – 90 %. У вигляді стронгілоїдозно-стронгілятозно-параскарозної інвазії.
3. Бровамектин-гель є високоефективним протипаразитарним лікарським засобом для лікування коней за змішаних гельмінтозів шлунково-кишкового каналу.

Список літератури

1. Паразитарні хвороби коней / В. В. Столюк, Н. В. Березовенко, А. С. Осьмак // Ветеринарна практика. – 2013. – № 12. – С. 24-29.
2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, Н. М. Сорока та ін. – Полтава. – 2013. – С. 117-122.
3. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В. Ф. Галат, М. П. Прус, Н. М. Сорока, А. В. Березовський. – К. : "Вища освіта". – 2006. – С. 32-37.
4. Френш Д. Д., Клей Т. Р. Распространение, диагностика и борьба со стронгилятозами лошадей, вызываемыми устойчивыми к бензимидазолам паразитами / Д. Д. Френш, Т. Р. Клей // Ветеринария. – 1986. – С. 14.
5. Чельцов Н. В. Влияние грачей на численность инвазионных элементов стронгилид лошадей / Н. В. Чельцов // Ветеринария. – 1985. – №12. – С. 16.
6. Яжвинский Т. А., Хэм Д. Изучение в опыте на лошадях антипаразитарной эффективности ивермектина / А. Т. Яжвинский, Д. Хэм // Ветеринария. – 1994. – №7. – С. 17.

Установлено распространение смешанных гельминтозов желудочно-кишечного канала у лошадей в ПСП "Колос" Ровенской области Здолбуневского района с. Гильча 2. Проведено исследование эффективности препаратов Альбендазол 7,5 % и Бровамектин-гель для лечения лошадей, пораженных гельминтозами желудочно-кишечного канала.

Смешанные желудочно-кишечные гельминтозы, противопаразитарные препараты, лошади, Альбендазол 7,5 %, Бровамектин-гель.

Distribution and prevention (не відповідає оригіналу тексту!) The spreading of the mixed helminths of gastroenteric channel is set for horse in PSP "KOLOS" of the Rivne area of Zdolbunivskiy district v. Gil'cha 2. Research of efficiency of preparations

(Albendazol 7,5 % and Brovamektin-gel) of antihelminth treatment is conducted at treatment of horse patient with the mixed helminthiasis of gastroenteric channel.

Gastroenteric helminthiasis, medicinal antiparasitics, vermin, horse, are mixed, Albendazol 7,5 %, Brovamektin-gel.

УДК 591.471.37:597.2/5

ПОРІВНЯЛЬНА БІОМОРФОЛОГІЯ ПАРНИХ ПЛАВЦІВ РИБ

**О. П. Мельник, доктор ветеринарних наук,
К. І. Гром, аспірантка**

У статті представлений літературний огляд основних теорій походження парних плавців риб, а також їх біоморфологічні особливості у різних нині існуючих видів морських риб. Встановлено, що парні плавці риб слугують не лише для збереження рівноваги тіла і виконання поворотів, а й мають свої особливості будови для здійснення польотів, відлякування хижаків, полювання, пересування по дну водойм і суші, одночасно являючись органами смаку та дотику.

Грудні плавці, черевні плавці, парні плавці, риби.

Вступ. Риби є першими представниками фауни нашої планети, які мають як парні, так і непарні кінцівки (плавці). Грудні плавці риб є гомологами передніх кінцівок, відповідно черевні – задніх кінцівок. Парні плавці, у більшості випадків, виконують функцію стабілізаторів при швидкісному плаванні. Грудні плавці допомагають створювати динамічну підйомну силу, що дозволяє утримуватись рибі на заданій глибині. Черевні плавці допомагають риbam рухатися вгору і вниз, різко повертати та швидко зупинятися.

У статті представлений літературний огляд основних теорій походження парних плавців риб, а також їх біоморфологічні особливості у різних, нині існуючих, видів морських риб.

Походження парних плавців. Викопні залишки не дають чіткої відповіді на питання коли і як з'явилися парні плавці. За однією гіпотезою, вони розвинулися з видовжених і видозмінених зябрових виростів. За іншою – парні плавці є похідними шкірної складки, що мала свій внутрішній скелет з паралельних кісткових і хрящових стрижнів. Такі складки розташовувалися з обох боків тіла риби.

Трохи світла, на походження парних плавців, пролило дослідження вимерлого класу акантодів. Вони були одними з найперших риб, що мали зачатки парних плавців у вигляді двох пар нерухомих шипів – іхтіодорултів, що розташовувалися на місці грудних і черевних плавців, а також в інших місцях (всього до 7 пар) (Рис. 1.) [1]. Шипи були пов'язані між собою шкірними перетинками. Вони надавали акантодам стабільності у водному середовищі. За іншими поглядами вважається, що майже за кожним шипом розта-